

HRA NA VIOLE

Charakteristika a poslanie predmetu

Hra na viole patrí do skupiny študijných zameraní hra na sláčikových hudobných nástrojoch. Poskytuje okrem individuálnej formy vyučovania aj skupinové formy, a to v predmetoch komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Okrem týchto predmetov sa v rámci primárneho vzdelávania hry na viole vyučuje predmet sprievod, ktorý pokračuje na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých.

Výchovno-vzdelávací proces je zameraný na systematické rozvíjanie a zdokonaľovanie interpretačných kompetencií, muzikality, kreativity a emočnej inteligencie. Umožňuje žiakom spoznávať skladby v pestrých hudobných formách, odhaľovať možnosti uplatnenia študovaného hudobného nástroja v rôznych žánroch, čím sa prehĺbuje ich individuálny záujem o hudobné umenie.

Žiaci neustále, systematicky a komplexne získavajú hudobné kompetencie, prezentujú sa na verejnosti. Vyrastajú z nich budúci poslucháči hudby či vzdelaní hudobníci, ktorí sa budú aktívne alebo ako percipienti zúčastňovať kultúrneho diania, udržiavať a šíriť hudobnú tradíciu.

Úlohou študijných zameraní je rozvíjať všeobecné ciele hudobného odboru tak, aby žiak vedel:

- orientovať sa v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby,
- prijímať a spracovávať informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry,
- naďalej rozvíjať a zdokonaľovať interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formovať vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii,
- prijímať umenie, porovnávať výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdiť hodnotu umeleckého diela,
- formovať svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikovať v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Primárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 10

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Sprievod (0,5 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zaujmú prirodzený postoj počas hry, ✓ kladú dôraz na prirodzené a uvoľnené držanie violy a sláčika, ✓ koordinujú činnosť oboch rúk počas hry, ✓ reprodujú cvičenia zamerané na uvoľnené rozpätie ľavej ruky, správne postavenie a ukladanie prstov, dopad a odskok prstov od struny, ✓ definujú noty v altovom kľúči minimálne interpretovaných skladieb, ✓ poznajú umiestnenie noty z notového zápisu na hmatníku v I. polohe, ✓ interpretujú hudobný materiál v altovom kľúči v I. polohe, ✓ vnímajú kultivovaný violový tón počúvaním hry pedagóga a iných interpretov violovej hry, ✓ korigujú intonačné a rytmické nedostatky, ✓ rozvíjajú intonačnú predstavu a zmysel pre kvalitný tón opakovaním známeho hudobného materiálu z predošlých ročníkov predmetu hra na husliach, ✓ interpretujú vybraným technickým spôsobom dvojoktávové durové a molové stupnice s rozloženými kvintakordmi, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby v prvej polohe alebo s prechodom do vyšších polôh so zreteľom na intonačnú čistotu a kvalitu tónu, prípadne v iných polohách, ✓ reprodujú cvičenia zamerané na plynulý prechod do polôh bez tlaku na strunu so zreteľom na súčasný pohyb palca a ukazováka ľavej ruky, ✓ reprodujú prípravné cvičenia zamerané na súčasné ukladanie prstov ľavej ruky pri hre dvojhmatov, ✓ zahrajú jednoduchý dvojhmat s použitím	✓ Hrací aparát. ✓ Základy hry na nástroji. ✓ Technika hry ľavou rukou. ✓ Altový kľúč. Prstoklad a hmaty. ✓ Tvorba tónu. ✓ Intonačná a rytmická predstavivosť. ✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy z predošlých ročníkov predmetu hra na husliach. ✓ Medzipolohové výmeny. ✓ Dvojhmaty. ✓ Triola, synkopa, štvrt'ová a osminová nota s bodkou.

✓ prázdnej struny, prípadne sexty (tercie), ✓ zahrajú jednoduchý dvojhmatový sprievod k ľudovej piesni alebo jednoduchej skladbe, ✓ artikulujú rytmicky správne triolu, synkopu a bodkovaný rytmus, ✓ aplikujú v hre technické spôsoby détaché celým a v rôznych častiach sláčika, 2-4 legato, martelé, staccato a ich kombinácie, ✓ použijú dĺžku sláčika a tlak pravej ruky na sláčik adekvátny tempu, dynamike, hudobno-výrazovým označeniam a technickým spôsobom hry predpísaným v hudobnej skladbe, ✓ analyzujú na elementárnej úrovni nacvičovanú skladbu: rozlíšia predohru, dohru, spomalenie, frázovanie, vrchol skladby, ✓ sústredia sa popri vlastnej hre na harmonický sprievod, prípadne ďalšie súčasne znejúce hlasy, ✓ reprodukovujú prípravné cvičenia zamerané na nácvik vibráta, ✓ zahrajú z listu jednoduché melódie a ľudové piesne v altovom a husľovom kľúči, ✓ majú prehľad o žánrovo a štýlovo rôznorodom uplatnení violy, ✓ vnímajú pri počúvaní rozdiel v interpretačnom štýle violovej hry v ľudovej a klasickej hudbe, ✓ interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti.	✓ Technika hry pravou rukou. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Elementárne chápanie hudobnej logiky v skladbách. ✓ Melodická a harmonická predstavivosť. ✓ Vibráto. ✓ Hra z listu. ✓ Počúvanie hudobných skladieb s uplatnením violy. ✓ Hra spamäti

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ ovládajú správny postoj, držanie nástroja a sláčika, ✓ samostatne naladia hudobný nástroj, ✓ plynule čítajú notový zápis v husľovom a altovom kľúči minimálne v interpretovaných skladbách, ✓ reprodukovujú dvojtaktové diatonické stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na zdokonaľovanie hladkých a	✓ Hrací aparát. ✓ Ladenie hudobného nástroja. ✓ Husľový a altový kľúč. ✓ Dvojtaktové diatonické stupnice, technické cvičenia a etudy.

plynulých prechodov do vyšších polôh (napr. 1.-3., 1. -5.) so zreteľom na čistotu intonácie a kvalitný tón, ✓ formujú s pomocou učiteľa ľavú ruku počas medzipolohových výmen, ✓ dbajú na súčasný pohyb palca a ostatných prstov ľavej ruky pri prechodoch do vyšších polôh, ✓ demonštrujú hru détaché a spiccato v ťažisku sláčika, ✓ ovládajú plynulé výmeny pri žabke, špičke i v inej časti sláčika, ✓ interpretujú v rovnomernom tempe diatonické stupnice v rozsahu dvoch oktáv s rozloženými akordmi, etudy a prednesové skladby détaché celým a v rôznych častiach sláčika, legato, staccato, martelé, spiccato a ich kombinácie, ✓ korigujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu pri polohových výmenách a v hre v polohách s dôrazom na súčinnosť obidvoch rúk (minimálne v rozsahu do tretej), ✓ kladú dôraz na súčasné mäkké ukladanie prstov ľavej ruky počas dvojhmatovej hry, ✓ korigujú ťah sláčikom za účelom dosiahnutia súčasného znenia obidvoch strún, ✓ aplikujú v prednesových skladbách a etudách dynamiku, výraz, artikuláciu, agogiku predpísanú v notovom zápise, ✓ aplikujú vibráto na dlhších rytmických hodnotách, ✓ určia z notového zápisu s pomocou pedagóga tempo, tóninu, hudobno-výrazové prostriedky použité v hudobnej skladbe, ✓ uplatňujú počas interpretácie v komornej, súborovej a orchestrálnej hre poznatky a zručnosti získané na predmetoch individuálneho vyučovania, ✓ tvorivo aplikujú technické spôsoby hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato) a hudobno-výrazové prostriedky pri práci s hudobnou témou, ✓ elementárne prostriedky improvizácie v dvojzvukovom sprievode v ľudových piesňach a jednoduchých skladbách, ✓ zahrajú z listu menej náročný hudobný	✓ Medzipolohové výmeny. ✓ Hmatová istota a fixácia preberaných prstokladov v hraných polohách. ✓ Spiccato. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Tvorba intonačne čistého tónu ✓ Dvojhmatová hra. ✓ Komplexné vnímanie vlastnej interpretácie a skvalitňovanie prednesovej stránky. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Vibráto. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Štúdium interpretovanej hudobnej skladby s jej porozumením. ✓ Počúvanie interpretov violovej hry. ✓ Rozvoj melodickej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. ✓ Hudobná tvorivosť ako prostriedky improvizácie. ✓ Improvizačné prvky pri spoločnom muzikovaní. ✓ Hra z listu.

materiál, ✓ interpretujú prednesové skladby spamäti.	✓ Koncertná činnosť žiaka.

Záverečná skúška:

- ✓ 1 durová a 1 molová dvojoktávová stupnica a rozložený akord,
- ✓ 1 etuda,
- ✓ 1 prednesová skladba spamäti.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobná teória, dejiny hudby, harmónia a hudobná estetika. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu. V spolupráci s učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácie. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela.

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 11

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
 2. Komorná hra (1 hod/týždenne)
- alebo
3. hra v súbore alebo v orchestri (2 hod/týždenne)
 4. Hudobná náuka (1. – 3. ročník) (1,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ definujú noty z notového zápisu v altovom kľúči a husľovom kľúči, alebo minimálne v interpretovaných skladbách, ✓ poznajú umiestnenie tónov na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom. ✓ flexibilne reagujú na prechody z husľového a altového kľúča, ✓ demonštrujú plynulú výmenu sláčikom pri žabke, špičke, v strede, ✓ použijú dĺžku a časť sláčika adekvátnu tempu, dynamike, artikulačným a hudobno-výrazovým označeniam z notového zápisu, ✓ rozlíšia pomocou učiteľa spôsob interpretácie melodických ozdôb podľa notového zápisu, ✓ zahrajú lomené akordy správnym pomerom sláčika a kombináciou dvojzvuku, ✓ plynule zahrajú hudobný úsek skladby s jednoduchými dvojhmatmi a akordmi, ✓ uložia slák na miesto hrania sul tasto, sul ponticello, ✓ uplatňujú vibráto v kantilénových úsekoch, ✓ reprodukovujú durové a molové stupnice vybranými technickými spôsobmi, rozložené kvintakordy a obraty cez dve oktávy s prechodom do polôh s pomocným tónom alebo bez so zreteľom na čistotu intonácie a kvalitu tónu, ✓ doladia sa pomocou susedných prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách, ✓ reprodukovujú stupnice, technické cvičenia, etudy zamerané na zvyšovanie úrovne hry technických spôsobov détaché, legato, staccato, martelé, spiccato a ich kombinácií, ✓ vyjadria interpretačne charakter a náladu skladby správnym frázovaním, hudobno-výrazovými a artikulačnými prostriedkami, ✓ uplatňujú na základe porozumenia skladbe logické frázovanie, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok, agogiku,	✓ Altový a husľový kľúč. ✓ Technika hry pravou rukou. ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Akordická hra. ✓ Sul tasto, sul ponticello. ✓ Vibráto. ✓ Medzipolohové výmeny, hmatová istota počas hry v polohách. ✓ Fixácia preberaných prstokladov vo všetkých hraných polohách. ✓ III. poloha. ✓ Sluchová sebakontrola. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Interpretácia prednesových skladieb. ✓ Malá dvojdielna, trojdielna piesňová forma. ✓ Farba zvuku. ✓ Tvorba vypracovaného spevného tónu.

✓ rozlíšia na základe počúvania kontrastné diely interpretovanej hudobnej formy, ✓ vnímajú farebné zvukové rozdiely počas hry vo vyšších polohách a na rôznych miestach na hmatníku, ✓ vnímajú vypracovaný spevný tón počúvaním skladieb violovej literatúry, ✓ majú prehľad o vývoji a uplatnení violy v rôznych štýlových obdobiach, ✓ interpretujú prednesový hudobný materiál spamäti, ✓ zahrajú jednoduché piesne alebo jednoduché skladby z listu, ✓ uplatňujú zásady uvedomelého nácviku počas domácej prípravy, ✓ aplikujú v diskusiách o hudobnej skladbe, interpretácii, hudobnú terminológiu primeranú stupňu vedomostnej úrovne, ✓ preukážu hudobné kompetencie v rámci komornej hry, hry v súbore alebo hry v orchestri, ✓ prezentujú svoje hudobné schopnosti a zručnosti na verejnosti, ✓ vytvoria na základe znalosti tóniny s pomocou učiteľa podľa sluchu dvojhmatový sprievod k ľudovej piesni, ✓ experimentujú s rytmickými hodnotami v rámci melodického línie v ľudových piesňach alebo jednoduchých skladbách.	✓ Vznik a vývoj violy, jej zdokonaľovanie do súčasnej podoby. ✓ Hra spamäti. ✓ Hra z listu. ✓ Samostatná domáca príprava. ✓ Analýza hudobnej skladby, interpretácie. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Sociálno-komunikačné spôsobilosti. ✓ Hudobná tvorivosť.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú prehľad o regionálnom folklóre a umeleckých telesách svojho mesta a regiónu, ✓ definujú noty z notového zápisu v husľovom i altovom kľúči s posuvkami v hraných polohách, ✓ pohotovo reagujú na zmeny husľového a altového kľúča počas skladby, ✓ interpretujú intonačne čisto, kvalitným tónom a v rovnomernom tempe dvojtaktové diatonické stupnice, technické cvičenia a etudy, ✓ demonštrujú kvalitný tón a intonačne čistú hru v durových a molových tóninách v rozsahu prvej až tretej polohy	✓ Hudobná kultúra mesta, regiónu. ✓ Husľový, altový kľúč. ✓ Technika hry ľavou rukou. ✓ Dvojtaktové diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy. ✓ Medzipolohové výmeny a hra v polohách. ✓ Fixácia hmatov v prvej až tretej polohe alebo iných polohách podľa vyspelosti

(IV.), ✓ zvyšujú pohyblivosť prstov ľavej ruky nácvikom stupnicových behov a pasáží v rýchlejšom tempe, ✓ aplikujú v hre náročnejšie rytmické obmeny technických spôsobov détaché, legato, martelé, staccato, spiccato, a ich kombinácií, ✓ používajú dĺžku a časť sláčika adekvátnu tempu skladby, hranému technickému spôsobu, dynamike a výrazu, ✓ rozlíšia sluchom poltónové vzdialenosti v chromatických postupoch, ✓ aplikujú prstoklad chromatickej stupnice podľa potreby v interpretovaných skladbách, ✓ reagujú flexibilne na rytmické a metrické zmeny počas hudobnej skladby, ✓ zahrajú rytmicky správne náročnejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly, veľké trioly) v rámci daného metra, ✓ aplikujú na základe poznania melodické ozdoby trilok, nátril, obal, alebo iné, v súlade s notovým zápisom interpretovaných skladieb, ✓ stvárajú charakter hudobnej skladby uplatnením všetkých dynamických, farebných, výrazových, artikulačných, agogických prostriedkov a udaného tempa predpísaných v notovom zápise, ✓ uplatňujú na základe porozumenia skladbe správne frázovanie, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok, agogiku, ✓ analyzujú na elementárnej úrovni interpretovanú skladbu, určia tému, diely, predohru, medzihru, dohru, ✓ poznajú formálnu výstavbu variácií a rondo nižšieho typu, alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ použijú tóny kadenčných akordov v dvojhmatových sprievodoch (kontra) k hlavným melódiám, ✓ reprodukovujú cvičenia pre osvojenie rôznych druhov vibráta, ✓ naštudujú samostatne primerane náročnú skladbu podľa notového zápisu, ✓ demonštrujú vlastné dynamické a výrazové čítanie v prednesových skladbách,	žiaka. ✓ Technika hry pravou rukou. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Radové staccato. ✓ Koordinácia činností oboch rúk. ✓ Chromatika. ✓ Metrum, rytmus. ✓ Kvintoly, sextoly, veľké trioly. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Variácie, rondo nižšieho typu. ✓ Dvojhmaty. ✓ Vibráto. ✓ Výber hudobného materiálu s ohľadom na intelektuálne vlastnosti, temperamentu. ✓ Muzikálny prejav. ✓ Štýlové špecifiká v interpretácii.

✓ rozlíšia interpretačne štýlové osobitosti v hudobných skladbách, ✓ prezentujú schopnosti a zručnosti v sólovej a skupinovej hre na verejných vystúpeniach, ✓ dokážu ohodnotiť v rámci sebareflexie vlastný interpretačný výkon.	✓ Koncert, verejné vystúpenie. ✓ Analýza interpretácie.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú vizuálne a sluchovo celkový interpretačný prejav (postoj a súčinnosť rúk počas hry, intonácia a kvalita tónu), ✓ samostatne regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu v dvojojtávových stupniciach a rozložených akordoch (s možnosťou uplatnenia D7), technických cvičeniach, etudách a skladbách v rozsahu V. polohy, ✓ uplatňujú tóny D7 v sprievodných dvojjzvukoch (kontra) v piesňach, ✓ formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých medzipolohových výmen nahor aj nadol a hre v polohách, ✓ určia umiestnenie noty s notového zápisu na hmatníku a hrajúci prst vo vyšších polohách, ✓ demonštrujú intonačne čisté polohové výmeny v rámci jednojtávových stupníc hraných na jednej strune 1. a 2. prstom od prázdnej struny s prehmatom alebo od prvého prsta, ✓ na vyššej úrovni interpretujú technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, martelé, staccato (podľa možnosti aj radové staccato), spiccato a ich vzájomné kombinácie, ✓ zahrajú intonačne čisto chromatický úsek v skladbe, ✓ určia formu, tóninu, tempo, metrum, hudobnú myšlienku (myšlienky), použité hudobno-výrazové prostriedky, ✓ charakterizujú hudobné formy koncertíno, sonatína, prípadne iné interpretované skladby, ✓ precízne artikulujú náročnejšie rytmické útvary v rámci daného metra a úseky s	✓ Interpretácia. ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy D7. ✓ Tvorba intonačne čistého a kultivovaného tónu vo vyšších polohách. IV., V. poloha. ✓ Prstoklad, hmaty. ✓ Jednojtávové stupnice na jednej strune. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Chromatika. ✓ Analýza interpretovanej skladby s pomocou pedagóga. ✓ Koncertíno, sonatína. ✓ Rytmus, metrum.

✓ náročnejším kombinovaným rytmom, demonštrujú počas interpretácie hudobného materiálu vlastný interpretačný štýl, ✓ samostatne popíšu technické a hudobno-výrazové prostriedky počúvanej skladby a podľa úrovne doposiaľ nadobudnutých znalostí analyzujú po formálnej stránke, ✓ uplatňujú v hre vibráto, progresívnu dynamiku, tónovú farebnosť, iné hudobno-výrazové a artikulačné prostriedky za účelom vyjadrenia charakteru a nálady skladby, ✓ zahrajú skladby nižších ročníkov z listu, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania sa počas vystúpenia	✓ Vlastný interpretačný štýl žiaka. ✓ Prejav vlastných emócií počas interpretácie. ✓ Uplatnenie violy v rôznych štýlových obdobiach a žánroch. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Hra z listu. ✓ Interpretačná účasť na verejných koncertoch v sólovej a skupinovej hre.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojenú hudobnú gramotnosť v oblasti histórie, vývoja hudobného nástroja a hry na viole získanú na prvom stupni umeleckého vzdelania, ✓ uplatňujú hudobnú terminológiu v súlade s povinným obsahom vzdelávania a podľa individuálnych dispozícií, ✓ aplikujú v praktickej hre poznatky z hudobnej náuky, individuálneho a skupinového štúdia v hre na viole, ✓ majú prehľad o tvorbe slovenských hudobných skladateľov minulosti a súčasnosti pre violu, ✓ plynule čítajú noty vo violovom a husľovom kľúči minimálne v rozsahu interpretovaných hudobných skladieb, ✓ interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom hudobný materiál v rozsahu naučených polôh vo všetkých tóninách a hmatových moduloch, ✓ formujú ľavú ruku pri polohových výmenách a hre vo vyšších polohách (I. až VII., VIII. poloha) alebo podľa individuálnych dispozícií žiaka, ✓ demonštrujú hru bez vzájomnej fixácie prstov ľavej ruky, ✓ samostatne kontrolujú intonačnú čistotu, kvalitný tón a rytmickú presnosť v hre, ✓ regulujú dĺžku sláčika, umiestnenie na	✓ História hudobného nástroja. ✓ Hudobná terminológia. ✓ Slovenská hudobná literatúra pre violu. ✓ Violový a husľový kľúč. ✓ Technika hry na nástroji. ✓ Medzipolohové výmeny, hmatová istota v polohách. ✓ Dvojoktávové a trojoktávové durové a molové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy. ✓ Sluchová a rytmická sebakontrola. ✓ Technika hry pravou rukou.

hmatníku v súlade s tempom, dynamikou, požadovanou farbou a technickým spôsobom hry, ✓ interpretujú na vyššej úrovni a v rýchlejšom tempe détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom viazaných tónov, martelé, spiccato, staccato (radové staccato), pizzicato a ich kombinácie, ✓ zahrajú súvislý úsek skladby v dvojhmatoch, ✓ použijú správny pomer sláčika pri hre lomených trojtónových a štvortónových akordov, ✓ reprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na zvládnutie rytmicky a technicky náročných úsekov, ✓ dokážu sa priestorovo orientovať na hmatníku za účelom tvorby čistého a kvalitného tónu, ✓ kladú dôraz na tvorbu kvalitného a spevného tónu ✓ interpretujú hudobné frázy na základe ich pochopenia, ✓ uplatňujú v hre správne frázovanie, tempo, dynamické odtiene, technické a výrazové prostriedky, agogiku na vyjadrenie charakteru a nálady hudobnej skladby, ✓ rozlíšia interpretačne vibráto podľa charakteru hraného úseku, ✓ analyzujú stavbu a použité hudobno-výrazové prostriedky hudobnej skladby, ✓ interpretujú náročnejšie hudobné formy, napr. koncert, sonáta, ✓ verbálne ohodnotia v rámci sebareflexie interpretačný výkon vlastný aj iných hráčov, ✓ reagujú samostatne a pohotovo na predložený notový materiál v sólovej alebo skupinovej hre, ✓ interpretujú naštudované skladby s klavírnym, prípadne s iným harmonickým nástrojom na koncertnom pódiu spamäti, ✓ rozlíšia štýlové a žánrové osobitosti hudobných skladieb v rámci individuálnej alebo skupinovej interpretácie, ✓ aplikujú počas domácej prípravy účelové	✓ Technické spôsoby hry. ✓ Dvojhmatová stupnica. ✓ Akordická hra. ✓ Rytmus. ✓ Kultúra tónu a intonačná čistota v technicky a výrazovo náročnejších pasážach. ✓ Vedomé cítenie hudobných fráz. ✓ Interpretácia. ✓ Osobitý hudobný prejav. ✓ Vibráto. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Koncert, sonáta. ✓ Hra z listu. ✓ Hra spamäti. ✓ Estetický prejav a kultúrne vystupovanie žiaka. ✓ Osobitosti interpretácie v rôznych štýlových obdobiach a žánroch. ✓ Samostatné štúdium skladieb violovej literatúry podľa vlastného výberu.

✓ spôsoby nácviku hudobných skladieb, transponujú jednoduchú pieseň alebo hudobnú skladbu podľa sluchu do inej tóniny, ✓ naučia sa podľa sluchu pieseň, resp. hudobnú skladbu, ✓ uplatňujú vlastnú kreativitu, improvizáčne schopnosti počas interpretácie známych skladieb, ✓ aplikujú v komornej a súborovej hre kompetencie nadobudnuté počas individuálnej výučby, ✓ preukážu hudobné kompetencie potrebné pre pokračovanie v štúdiu na II. stupni, na stredných školách pedagogického zamerania alebo na pôsobenie v záujmovej umeleckej činnosti.	✓ Transpozícia. ✓ Hudobná predstavivosť. ✓ Práca s hudobnou témou: využívanie technických spôsobov hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, a iné). ✓ Výrazové možnosti ako prostriedky improvizácie. ✓ Improvizáčne prvky v spoločnom muzicírovaní. ✓ Motivácia žiaka v záujme o kultúrny život a hudobné dianie.

Záverečná skúška:

- ✓ 1 durová a 1 molová stupnica s rozloženým akordom vybraným technickým spôsobom (sláčikové obmeny détaché, legato, martelé, staccato, spiccato) minimálne v rozsahu do V. polohy,
- ✓ 1 technická skladba alebo etuda v sólovom prevedení,
- ✓ 1 výrazová etuda alebo skladba predvedená sólovo alebo s harmonickým nástrojom,
- ✓ 1 prednesová skladba väčšieho rozsahu so sprievodom harmonického nástroja spamäti.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej nauky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolu. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas

interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu. Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

II. stupeň základného štúdia

Učebný plán: 20

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre (1,5 hod/týždenne)
2. Hra v súbore alebo v orchestri (1 – 2 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú pohyby celého hracieho aparátu, ✓ dôsledne koordinujú činnosť obidvoch rúk pri nácviku dvojoktávových a trojoktávových diatonických stupníc a rozložených akordov (durový a molový kvintakord, sextakord, kvartsextakord), ✓ interpretujú artikulačne precízne, čistou intonáciou a kvalitným tónom stupnice, technické cvičenia, etudy a skladby v osvojených polohách, ✓ reprodukovujú technické spôsoby hry v rýchlejšom tempe, rôznych rytmických obmenách a kombináciách, ✓ kladú dôraz na správne umiestnenie sláčika a činnosť pravej ruky pri nácviku technického spôsobu hry sautillé, ✓ zahrajú dvojhmatový úsek skladby v rôznej dynamickej intenzite v miernom tempe, ✓ interpretujú hudobný materiál v rozsahu do piatej polohy v súlade s naštudovanými stupnicami, ✓ regulujú intonačnú čistotu vo vyšších polohách pomocou prázdnych strún a susedných tónov v dvojzvukoch, ✓ kontrolujú činnosť a postavenie ľavej ruky pri prechodoch do vyšších polôh a hre v polohách,	✓ Hrací aparát. ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Tvorba kvalitného a intonačne čistého tónu vo vyšších polohách. ✓ Détaché v rôznych častiach sláčika, martelé, legato s rôznym počtom nôt, staccato (radové staccato), spiccato. ✓ Zvyšovanie tempa hry. ✓ Sautillé. ✓ Dvojhmaty. ✓ Tvorba tónu a upevnenie hmatovej istoty v piatej polohe. ✓ Sluchová sebakontrola. ✓ Medzipolohové výmeny, hra v polohách (1. -7., 8.).

✓ interpretujú hudobný materiál so zreteľom na kvalitu tónu, precíznu artikuláciu technických a hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ poznajú významné diela violovej literatúry, ✓ určia po opakovanom vypočutí zvukového záznamu tempo, metrum, využité výrazové prostriedky, hudobné myšlienky, predohru, dohru, vrchol v skladbe, ✓ reprodukovujú technické cvičenia, etudy zamerané na dôkladný nácvik rytmicky náročných úsekov, technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ aplikujú v hre štýlové osobitosti charakteristické pre obdobie vzniku skladby, ✓ prezentujú vlastné hudobno-estetické cítenie a predstavy v interpretovaných skladbách, ✓ interpretujú prednesový materiál so zreteľom na správne frázovanie, artikuláciu technických a hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ podriaďujú sa celkovému zneniu v rámci skupinovej interpretácie, ✓ uplatňujú počas hry širokú dynamickú škálu a farebné tónové odtiene, ✓ diskutujú o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii, ✓ aplikujú zásady efektívneho a účelového nácviku počas štúdia nových hudobných diel, partov skupinovej hry, ✓ prezentujú aktívne svoje interpretačné schopnosti na verejných vystúpeniach v sólovej alebo skupinovej hre, ✓ tvoria na základe znalosti tóniny dvojzvukový sprievod k piesňam alebo sprievodný hlas k hlavnej melódii, ✓ uplatňujú doposiaľ nadobudnuté hudobné kompetencie v tvorivých a improvizáčnych činnostiach.	✓ Artikulácia používaných hudobno-výrazových prostriedkov. ✓ Violová literatúra minulosti i súčasnosti. ✓ Analýza zvukových záznamov vybraných hudobných diel. ✓ Zvyšovanie interpretačnej úrovne. ✓ Špecifiká hry na viole v rôznych štýlových obdobiach. ✓ Hudobné cítenie a vyjadrenie predstáv v interpretovaných skladbách. ✓ Interpretácia skladieb rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách. ✓ Komorná hra, hra v súbore, orchestri. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Samostatné štúdium sólových skladieb a partov skupinovej hry. ✓ Koncert, verejné vystúpenie. ✓ Hudobná tvorivosť

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ samostatne regulujú intonačnú istotu a tónovú kultúru vo všetkých doposiaľ prebraných polohách a polohových	✓ Sluchová sebakontrola. ✓ Dvojoktávové a trojoktávové diatonické stupnice a rozložené akordy, technické

výménách, ✓ precízne artikulujú technické a hudobno-výrazové prostriedky pri zvýšenom tempe hry, ✓ aplikujú v hre technické spôsoby détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, martelé, spiccato, staccato, radové staccato, sautillé a ich kombinácie v rôznom tempe, ✓ použijú primeranú dĺžku a správne zadelenie sláčika pri hre technických spôsobov détaché v rôznych častiach sláčika v oboch smeroch a legato s využitím väčšieho počtu nôt (3, 4, 6, 8, prípadne 24), ✓ reprodukovujú technické cvičenia zamerané na zvládnutie problematiky prebraných úsekov, ✓ reprodukovujú diatonické stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojovanie prstokladov a hmatov v šiestej a siedmej polohe alebo v hraných polohách, ✓ aplikujú v hudobnom materiáli prstoklady a hmaty vo všetkých doposiaľ prebraných polohách, ✓ interpretujú intonačne čisto a kultivovaným tónom vo všetkých doposiaľ osvojených polohách a medzipolohových výménach, ✓ vyjadrujú hudobno-estetické cítenie pri interpretácii skladieb s dynamickými a tempovými kontrastmi, ✓ stvárnajú charakter a náladu skladby prirodzeným frázovaním, uplatňovaním širokej dynamickej škály, farebných zvukových odtieňov, vibráta, využitím technických, výrazových prostriedkov a agogiky, ✓ demonštrujú po intonačnej, technickej a výrazovej stránke zvládnutú skladbu, ✓ interpretačne rozlišia náladové zmeny, ✓ flexibilne reagujú na metrické, rytmické a tonálne zmeny v skladbách, ✓ dokážu samostatne alebo s pomocou učiteľa urobiť rozbor interpretovanej hudobnej skladby: zaradiť skladbu a autora do slohového obdobia (štýlu),	cvičenia, etudy. ✓ Artikulácia technických a hudobno-výrazových prostriedkov. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Uvedomelá výmena ťahu sláčikom pri osvojených technických spôsoboch hry v rôznom tempe. ✓ Tvorba vhodných prstokladov v polohách. ✓ VI.,VII. poloha. ✓ Hra v polohách, medzipolohové výmeny. ✓ Interpretácia prednesových skladieb. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Štúdium hudobnej skladby s porozumením. ✓ Metrické, rytmické a tonálne zmeny v skladbách. ✓ Analýza hudobnej skladby.

určiť tónorod, tempo, metrum, frázovanie, hudobnú tému, technické a hudobnovýrazové prostriedky, ✓ analyzujú hudobné formy suitu a variácie alebo iné interpretované skladby, ✓ majú prehľad o uplatnení violy v hudobných skladbách rôznych žánrov a štýlov, ✓ uplatňujú počas súhry s inými hudobnými nástrojmi spoločné chápanie skladby, frázovanie, dynamiku, agogiku a iné hudobno-výrazové prostriedky, ✓ interpretujú sólové skladby a súborové alebo orchestrálne party z listu, ✓ aktívne sa zúčastňujú na verejných vystúpeniach ako sóloví interpreti alebo v skupinovej hre, ✓ dokážu samostatne melodicky a rytmicky zapísať jednoduchú melódiu alebo hudobnú skladbu, ✓ uplatňujú rytmické, melodické obmeny, technické spôsoby hry, dynamiku a farbu tónu pri improvizácii s hudobnou témou.	✓ Suita, variácie. ✓ Žánrovo a štýlovo rôznorodá violová literatúra. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Hra z listu ako dôležitá súčasť vyučovania pre aktívne muzicírovanie. ✓ Nácviak súborových a orchestrálnych partov na hodinách individuálneho vyučovania. ✓ Koncerty, kultúrne podujatia. ✓ Elementárna znalosť zápisu melódií. ✓ Hudobná tvorivosť. ✓ Rozpoznávanie a realizácia jemných dynamických a farebných odtieňov tónu, ktoré je možné na viole dosiahnuť.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ samostatne koordinujú pohyby hracieho aparátu so zreteľom na funkčnosť jednotlivých častí obidvoch rúk bez svalového napätia, ✓ korigujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas polohových výmen a hry v polohách, ✓ reprodukovujú technické cvičenia a etudy zamerané na zdokonaľovanie intonačnej čistoty a kvality tónu pri prechodoch do vzdialenejších od seba polôh (1.-4., 1.-5., 2.- 5., prípadne iných), ✓ interpretujú stupnice, cvičenia, etudy a prednesové skladby so zreteľom na intonačnú čistotu, kultúrny tón, precíznu artikuláciu rytmických hodnôt v rámci daného metra vo všetkých osvojených polohách, ✓ interpretujú dvojtábové a trojtábové diatonické stupnice a rozložené akordy naučenými technickými spôsobmi hry v rôznych rytmických obmenách a tempe, ✓ rozpoznávajú sluchom chromatické pasáže	✓ Hrací aparát. ✓ Medzipolohové výmeny a hra v polohách. ✓ Sluchová sebakontrola. ✓ Dvojtábové a trojtábové diatonické stupnice a rozložené akordy (durový, molový kvintakord a obraty, D7), technické cvičenia, etudy, skladby. ✓ Chromatická stupnica.

v skladbách, ✓ aplikujú prstoklady chromatickej stupnice v hudobnom materiáli, ✓ dôkladne artikulujú rytmické obmeny technických spôsobov hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, martelé, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé v rôznom tempe, ✓ udržia tempo pri hre náročnejších rytmických útvarov, ✓ zahrajú v rovnomernom tempe a intonačne čisto súvislý úsek v dvojhmatoch, ✓ interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom etudy a prednesové skladby vo všetkých doposiaľ naučených polohách, polohových výmenách, ✓ rozoznávajú v hudobnej skladbe augmentáciu a diminúciu, ✓ poznajú významných interpretov violovej hry, ✓ aplikujú počas hry špecifické interpretačné prostriedky hudobného štýlu alebo žánru, v ktorom je skladba skomponovaná, ✓ formujú svoj interpretačný štýl a realizujú vlastnú predstavu v hre počúvaním hudobných diel pre violu alebo s uplatnením violy, ✓ vyjadrujú na základe porozumenia charakter skladby správnym frázovaním, tempom, využitím širokej dynamickej škály, farby tónu, technických spôsobov hry a iných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ aplikujú vibráto podľa charakteru melodického úseku, ✓ interpretujú väčší počet kratších skladieb alebo prednesové skladby väčšieho rozsahu spamäti, ✓ naštudujú samostatne hudobnú skladbu podľa notového zápisu alebo orchestrálny part, ✓ aktívne interpretujú v komorných, súborových alebo orchestrálnych zoskupeniach, ✓ zahrajú podľa sluchu obľúbenú	✓ Technické spôsoby hry ✓ Kontrola tempa a precvičovanie náročných rytmických prvkov pomocou metronómu. ✓ Jednooktávové (dvojoctávové) dvojhmatové diatonické stupnice a technické cvičenia. ✓ Augmentácia, diminúcia. Významní interpreti violovej hry. ✓ Interpretačné špecifiká a výrazové prostriedky v jednotlivých štýlových obdobiach. ✓ Orientácia a interpretácia skladieb rôznych žánrov v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov, spoznávanie rôznoodej sláčikovej literatúry. ✓ Zvyšovanie interpretačnej úrovne hry po technickej a výrazovej stránke. ✓ Vibráto. ✓ Hra spamäti. ✓ Samostatný výber hudobného materiálu. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Spoločné chápanie frázovania a umeleckého vyjadrovania. ✓ Samostatný nácvik obľúbenej skladby

✓ jednoduchú skladbu alebo pieseň, aplikujú v rámci improvizácie rytmické a melodické obmeny.	alebo piesne bez notového materiálu, a následne jej zápis do nôt. ✓ Rytmická, melodická improvizácia na určenú jednoduchú tému, využitie augmentácie a diminúcie.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu korigovať svoju hru tak, aby bola intonačne čistá, rytmicky presná a vyrovnaná, v plynulom a koordinovanom pohybe oboch rúk, ✓ uplatňujú v hre všetky doposiaľ naučené technické spôsoby hry, polohové výmeny a hru v polohách, ✓ preukážu technickú zručnosť a flexibilitu pravej ruky počas hry technických spôsobov détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé, pizzicato a ich kombinácie so zreteľom na kvalitu tónu a precíznu artikuláciu rytmických hodnôt, ✓ demonštrujú plynulé a intonačne čisté medzipolohové výmeny počas hry jednooktávových diatonických stupníc na jednej strune od prázdnej struny s prehmatom a od prvého prsta, ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na upevnenie intonačne čistých medzipolohových výmen minimálne do piatej polohy v rytmických obmenách a rôznymi technickými spôsobmi hry, ✓ samostatne tvoria na základe znalosti tóniny prstoklady a hmaty v interpretovaných skladbách, ✓ demonštrujú súčasné a mäkké ukladanie prstov v dvojhmatovej hre vo všetkých naučených polohách, ✓ orientujú sa v stredovekých, celotónových, pentatonických alebo iných stupniciach podľa interpretovaného hudobného materiálu, ✓ prezentujú počas hry vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela, ✓ poznajú významných slovenských interpretov violovej hry ✓ majú prehľad o hudobných telesách a kultúrnych inštitúciách na Slovensku,	✓ Hrací aparát. ✓ Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra. ✓ Durové a molové dvojtávové a trojtávové diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy, hudobné skladby. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Jednooktávové diatonické stupnice. ✓ Medzipolohové výmeny, hra v polohách. ✓ Prstoklady a hmaty. ✓ Jednooktávové (dvojtávové) dvojhmatové stupnice a technické cvičenia. ✓ Stredoveké, celotónová, pentatonická, a iné stupnice. ✓ Vlastné hudobné predstavy a emócie. ✓ Stotožnenie sa s interpretovanou hudobnou skladbou. ✓ Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov, štúdium slovenskej literatúry pre violu. ✓ Osobnosti súčasnej slovenskej hudby,

✓ poznajú a uplatňujú vo svojom hudobnom repertoári populárne diela pre violu alebo s uplatnením violy z prostredia klasickej hudby, napr. concerto grosso, koncert, triová sonáta, sonáta, ✓ analyzujú hudobnú formu, dynamickú, výrazovú, tempovú a artikulačnú stránku študovanej skladby, ✓ uplatňujú na základe porozumenia prirodzené frázovanie, dynamické odtiene, technické spôsoby hry a iné hudobnovýrazové prostriedky, ✓ experimentujú s farbou tónu za účelom stvárnenia charakteru, myšlienky hraného úseku, ✓ uplatňujú v hre teoretické poznatky o hudobnej štruktúre, z podvedomého cítenia prechádzajú na vedomé cítenie pri vytváraní hudobných fráz, ✓ rozoznávajú interpretačné špecifiká charakteristické pre rôzne štýlové obdobia a žánre, ✓ diskutujú, porovnávajú, vyjadria a zdôvodnia svoj názor o interpretácii vlastnej a iných, ✓ uplatňujú hudobnú terminológiu v diskusiách o interpretovaných skladbách, ✓ uplatňujú účelové postupy pri samostatnom štúdiu nových hudobných diel, orchestrálnych partov, ✓ majú osvojený hudobný repertoár pozostávajúci zo skladieb rôznych žánrov a štýlov, ✓ preukážu hudobné kompetencie potrebné pre pokračovanie v štúdiu pre dospelých na ZUŠ, na vysokých školách pedagogického zamerania alebo pre seba vzdelávanie.	interpreti, komorné, súborové, orchestrálne telesá, hudobné inštitúcie – hudobné scény, opery, divadlá na Slovensku Concerto grosso, koncert, triová sonáta, sonáta. ✓ Orientácia na využívané hudobné formy a výrazové prostriedky v hudbe 20. storočia. ✓ Samostatná analýza hudobnej skladby. ✓ Interpretácia prednesových hudobných skladieb. ✓ Farba tónu. ✓ Žánrové a štýlové interpretačné špecifiká. ✓ Analýza interpretačného výkonu. ✓ Práca s audiovizuálnymi materiálmi – záznamy koncertov, hudobné dokumenty. ✓ Samostatné štúdium. ✓ Budovanie vlastného hudobného repertoáru.

Záverečná skúška:

- ✓ 1 durová a 1 molová trojoktávová stupnica s rozloženými akordmi vybraným technickým spôsobom hry,
- ✓ 2 charakterovo odlišné etudy,
- ✓ 1 prednesová skladba väčšieho rozsahu alebo dve kratšie spamäti,

- ✓ 1 časť koncertu, sonáty alebo inej viacčasťovej skladby, - interné alebo verejné absolventské vystúpenie.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stváraňuje vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.

Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj. Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču. Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných. Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávanía kultúrno-historických národných tradícií. Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

SPRIEVOD

Charakteristika a poslanie predmetu

Sprievod patrí medzi povinné predmety v jednotlivých študijných zameraniach na prvom a druhom stupni základného štúdia. V priebehu vzdelávania žiaci rozvíjajú hudobné kompetencie v rámci súhry s iným hudobným nástrojom. Zdokonaľujú inštrumentálne a perцепčné schopnosti, zručnosti počas interpretácie vlastného partu pri súčasnom vnímaní hry iného hudobného nástroja.

Štúdium v rámci tohto predmetu významne rozvíja rytmické, melodické a harmonické cítenie žiaka a zmysel pre spoločné stvárnenie hudobno-výrazových prostriedkov, frázovanie, artikuláciu. Môže slúžiť ako príprava k predmetom komorná hra, hra v súbore, orchestri. Sprievod sa vyučuje v skupine dvoch žiakov.

Sprievod patrí v prvej časti I. stupňa základného štúdia medzi povinné skupinové predmety študijných zameraní hra na violu.

V druhej časti I. stupňa základného štúdia pokračujú žiaci v rozvíjaní interpretačných kompetencií v rámci predmetov komorná hra alebo hry v súbore, orchestri.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Primárne umelecké vzdelávanie

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v skupinovom predmete, ✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ reagujú interpretačne na gestá spoluhráča (nástupné a ukončujúce gestá skladby alebo frázy), ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ vnímajú vlastnú hru pri súčasnom počúvaní spoluhráča, ✓ kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a rytmickú presnosť, ✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickéj línie, spoločného frázovania, tempa, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiky a artikulácie, ✓ vyjadrujú charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov označených v notovom zápise, ✓ interpretujú správne podľa znamienok repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôbia v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ aplikujú akordy alebo tóny základných harmonických funkcií pri sprievode ľudových piesní a jednoduchých skladieb, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár, ✓ interpretujú v súhre s iným žiakom	✓ Základné princípy kolektívneho muzicírovania. ✓ Spoločná interpretácia. ✓ Sluchová a rytmická sebakontrola. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Interpretačné označenia. ✓ Stavba hudobnej skladby. ✓ Základné harmonické funkcie. ✓ Hudobný repertoár.

jednoduché viachlasné skladby podľa notového zápisu, ✓ aplikujú kreatívne nápady počas spoločnej interpretácie.	✓ Hudobná tvorivosť.

KOMORNÁ HRA

Charakteristika a poslanie predmetu

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu hra na viole. Predmet komorná hra je jedným zo skupinových predmetov, ktorý môžu študovať žiaci v rámci študijného zamerania hra na viole od prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia.

Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Nížšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi, ✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, ✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia	✓ Hrací aparát. ✓ Melodický a rytmický kontrast. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Hra podľa gest určeného hráča.

na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch, ✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu, ✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčasťových hudobných skladieb, ✓ vnímajú interpretáciu v harmónii, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriaďiť zneniu orchestra, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu, ✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia, ✓ majú prehľad o známych komorných skladbách, ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča.	✓ Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. ✓ Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. ✓ Sonátová forma, suitový cyklus, viacčasťové hudobné skladby. ✓ Rozvoj melodickéj, rytmickej a harmonickej predstavivosti. ✓ Interpretácia v súhre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. ✓ Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. ✓ Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky. ✓ Hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. ✓ Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. ✓ Nácvik reakcií na gesta určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby. ✓ Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gesta určeného hráča skupiny počas jednoduchej skladby. ✓ Osvojovanie gestikulácie aj inými

II. stupeň základného štúdia*Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:*

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukovujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry, ✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, ✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovanie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry, ✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre, ✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, ✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku, ✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby, ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu, ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe, ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu, ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a	✓ Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Melodické a rytmické a kontrasty. ✓ Interpretačné špecifiká. ✓ Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia. ✓ Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Interpretačné znamienka.

pod., ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu, ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ podriaďia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry, ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov, ✓ preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov.	✓ Vlastné predstavy. ✓ Hra z listu. ✓ Hra podľa gest určeného hráča. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Hudobná komunikácia. ✓ Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódium. ✓ Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.